

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-20 במאי, 2025, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

דין ב-IFRIC's information request (צורפה לתיק הישיבה)

1. היו"ר מציין כי נשלחה פנייה מה-IFRIC לגבי שתי סוגיות. מוסיף כי השאלה היא מה הטיפול החשבונאי הננקט בישראל, אם הסוגיה נפוצה בישראל ואם יש שינויים בטיפול.
2. צדיק מציינת כי הפנייה היא לגבי שתי סוגיות ב-IFRS 9. מוסיפה כי הסוגיה הראשונה היא לגבי עלויות עסקה תוספתיות בגין יצירת מכשיר פיננסי שנצברו בתקופה אחת לפני שהמכשיר הפיננסי נוצר. מציינת כי עולה השאלה אם נדרש להכיר בהן באופן מיידי כהוצאה או שניתן לדחות אותן עד ליצירת מכשיר פיננסי.
3. חבר ועדה¹ מציין כי הנושא נפוץ והספרות המקצועית מאפשרת דחיית ההוצאות כל עוד צפוי שהעסקה תתרחש בעתיד (לא כנכס בלתי מוחשי). מוסיף כי כאשר יש התקשרות במכשיר הפיננסי ומוכרת התחייבות פיננסית עלויות העסקה שנדחו מקטינות את ההתחייבות ומחושבת ריבית אפקטיבית. מציין כי שאלה נוספת שקיימת בפנייה היא אם הוצאות כגון שכ"ט עו"ד שתתהווה בכל מקרה היא הוצאה תוספתית וניתן להכיר בה כחלק מעלויות העסקה. מציין כי הגישה המוכרת לה היא שכל הוצאה שהיא חיצונית מהווה חלק מעלויות העסקה בעוד שלגבי הוצאות שהן פנימיות נבחן אם מדובר בהוצאות שהיו מתהוות רק אם העסקה תתממש.
4. חבר ועדה אחר מסכים עם חבר הוועדה ומציין כי כל עוד ההסתברות היא ברמת probable ניתן לדחות את ההוצאות.
5. חבר הוועדה מציין כי פרשנות זו נשענת גם על סעיף 37 לתקן חשבונאות בינלאומי 32 המתייחס למכשיר הוני. מוסיף כי בהתאם לסעיף האמור אם עסקה הונית ננטשה יש לזקוף את ההוצאות לרווח או הפסד ולפיכך כל עוד קיימת הסתברות גבוהה שהעסקה תתבצע ניתן לדחות את ההוצאות.

¹ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

6. חבר ועדה נוסף בדעה כי אין המדובר בהוצאה מראש, מאחר שלא יתקבל שירות בעתיד ואין נכס, אלא בהוצאה נדחית. חבר הוועדה האחר ומשתתף² מסכימים.
7. חבר הוועדה הנוסף מציין כי בעת פיתוח של מוצר אם הקריטריונים אינם מתקיימים אין להוון את העלויות עד לאותו מועד (גם אם העלויות התהוו באותו רבעון). מוסיף כי לכן חשוב לבצע את ההבחנה בין נכס לבין הוצאה נדחית. מציין כי אם העלויות היו מתהוות באותה שנה לא היתה עולה הסוגיה והן היו נזקפות כנגד המכשיר הפיננסי (והן נפרסות לפי שיטת הריבית האפקטיבית). בדעה כי מדובר בהוצאה נדחית ולא בנכס לא מוחשי. מוסיף כי בניגוד לספרות המקצועית בדעה כי לגבי הוצאה נדחית לא צריך להיות רף הסתברותי ומספיק שקיימת היתכנות (וזאת בשונה מנכס). מציין כי ממילא ההוצאה נפרסת. מסכים לטיפול החשבונאי המיושם שהוצג על ידי חבר הוועדה.
8. היו"ר מודה לחבר הוועדה הנוסף על הדיון הפילוסופי. מסכם שגם חבר הוועדה הנוסף מסכים לטיפול החשבונאי שננקט, כפי שציין חבר הוועדה וחבר הוועדה האחר הסכים.
9. המשתתף מציין כי בפרקטיקה לא מכיר חברה שמכירה בנכס בלתי מוחשי בגין עלויות אלה. מסכים עם חבר הוועדה הנוסף שאין המדובר בהוצאות מראש. מוסיף כי מרבית החברות מכירות בכך כהוצאות נדחות, אך אינן מציגות זאת בסעיף על גבי המאזן, אלא כוללות את ההוצאות הנדחות בסעיף חייבים ויתרות חובה. בדעה כי יש להתייחס גם לעלויות של הנפקת מכשירים הוניים בהתאם לסעיף 37 לתקן חשבונאות בינלאומי 32. מציין כי חברות רבות צוברות עלויות בתהליך הנפקה של מניות בלבד ואותן עלויות יזקפו לרווח או הפסד אם ההנפקה לא תצא אל הפועל ויזקפו כנגד ההון אם ההנפקה תצא אל הפועל. מוסיף כי בשלב הביניים ההוצאות נדחות.
10. חבר ועדה רביעי מסכים עם המשתתף לגבי עלויות עסקה הקשורות למכשירי חוב, אך לגבי מכשירים הוניים מכיר גם פרקטיקה של זקיפה ישירות כנגד ההון ולא הכרה כהוצאות נדחות (אם קיים צפי שההנפקה תצא אל הפועל).
11. המשתתף שואל מה הטיפול במקרה כזה אם בתקופה העוקבת ההנפקה אינה יוצאת אל הפועל. חבר הוועדה הרביעי משיב כי לא נתקל במקרה כזה וכי הצפי הוא ברמה גבוהה.
12. המשתתף מציין כי הפרקטיקה לגבי עלויות עסקה הן בגין מכשירים הוניים והן בגין מכשירי חוב היא שנדרשת הסתברות של probable להנפקת המכשירים כדי לדחות את ההוצאות. תומך בעמדה שהציג חבר הוועדה הרביעי לגבי עלויות עסקה של מכשירים הוניים שיוקפו כנגד ההון, אך בדעה כי קיים קושי ליישם זאת לאור העמדות הברורות שיש לזקוף עלויות רישום למסחר של ניירות ערך וכן עלויות הנפקה של הנפקה שלא יצאה אל הפועל לרווח או הפסד.

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

13. חבר הוועדה הרביעי מציין כי קיימים מצבים שבהם ברור שההנפקה יצאה לפועל (לדוגמה לאחר תאריך הדיווח).
14. משתתף אחר מציין כי הסוגיה נבעה מהגדרת המונח תוספתי ב-IFRS 9 (עלות שלא היתה מתהווה אם ההנפקה לא תצא לפועל). מביא כדוגמה עלויות הנפקה לעו"ד אשר ישולמו גם אם ההנפקה לא תצא אל הפועל ומציין כי עלויות אלה אינן עלויות תוספתיות. מציין כי בהתאם ל-IFRS 9 עלויות הנפקה שאינן תוספתיות יזקפו לרווח או הפסד. מוסיף כי ב-IFRS 15 קיימת הגדרה זהה לגבי עלויות להשגת חוזה וקיימת דוגמה לגבי עלויות הקשורות להגשת מכרז. מוסיף כי בהתאם לדוגמה עלויות אלה יזקפו לרווח או הפסד בכל מקרה מאחר שאין המדובר בעלויות תוספתיות (עלות שתהווה רק אם המכרז יושג). מציין כי דוגמה לעלות תוספתית היא שכ"ט עו"ד שישולם רק אם המכרז יושג.
15. היו"ר מציין כי קיימות שתי פרשנויות למונח תוספתי.
16. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי פרשנות כזו משמעה שכל העלויות יזקפו לרווח או הפסד. חבר הוועדה האחר בדעה כי בפרשנות כזו רק עלויות החתמים הן עלויות תוספתיות. המשתתף האחר משיב כי גם שכ"ט עו"ד אשר מותנה בהצלחה מהווה עלות תוספתית.
17. חבר הוועדה האחר מציין כי הפרקטיקה בחו"ל היא דומה לפרקטיקה בישראל.
18. המשתתף האחר מציין כי ההגדרה של עלות תוספתית ב-IFRS 9 וב-IFRS 15 היא זהה רק שב-IFRS 15 קיימת גם דוגמה ברורה.
19. חבר הוועדה הרביעי מסכים עם היו"ר שלמרות שההגדרה היא זהה מילולית מדובר במקרים שונים ומציינת כי בעבר הנושא נבחן ופרקטית ההגדרות הן שונות. מציין כי ב-IFRS 15 מדובר על עלויות תוספתיות מובהקות, קרי רק עלויות שאינן מתהוות אם לא תתרחש העסקה הן עלויות קיום חוזה. מוסיף כי לעומת זאת ב-IFRS 9 מדובר על עלויות ישירות וחיצוניות של ההנפקה וכן עלויות פנימיות תוספתיות.
20. המשתתף האחר מציין כי ההגדרה ב-IFRS 9 היא "an incremental cost is one that would not have been incurred if the entity had not acquired, issued or disposed of the financial asset". מוסיף כי המשמעות היא שעלות תוספתית היא עלות שלא היתה מתהווה אם ההנפקה לא היתה יוצאת לפועל. חבר הוועדה מציין כי בהתאם לכל הספרות המקצועית עלויות ישירות חיצוניות מהוונות ורק לגבי עלויות פנימיות מבוצעת בחינה של העלות התוספתית. המשתתף האחר מסכים ומציין כי מדובר על טיפול שמשקף את הצד הכלכלי. בדעה כי ההגדרה בתקן היא שונה מהטיפול החשבונאי וההגדרה היא זהה ל-IFRS 15.

21. היו"ר מציין כי השאלות שנשאלת הוועדה המקצועית היא אם המצב המתואר הוא נפוץ, מה הטיפול הננקט בישראל ומה הבסיס לו. מסכם כי המצב המתואר נפוץ והטיפול הננקט בישראל בפרקטיקה ועל פי הספרות המקצועית הוא דחיית ההוצאות כל עוד צפוי שהעסקה תתרחש בעתיד (לא כנכס בלתי מוחשי אלא כהוצאות נדחות). מוסיף כי מבוצעת הבחנה בין עלויות חיצוניות ישירות המתייחסות להנפקה (שמהוונות במלואן) לבין עלויות פנימיות (שרק העלויות התוספתיות מהוונות). מסכים עם המשתתף האחר שמילולית ההגדרות זהות, אך הפנייה מתייחסת לטיפול החשבונאי שננקט בפרקטיקה בישראל. שואל אם חברי הוועדה מסכימים. **חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה הרביעי מסכימים.**

22. צדיק מציינת כי הסוגיה השנייה היא לגבי הפרדת נגזר משובץ במקרה של אופציה לפירעון מוקדם שמשווצת במכשיר הפיננסי. מוסיפה כי בהתאם ל-IFRS 9 נדרשת הפרדת אופציית הפירעון המוקדם אלא אם כן המלווה מקבל פיצוי בגובה הפסד הריבית כתוצאה מהפדיון המוקדם. מציינת כי בנוסח הסעיף יש התייחסות לבחינה מצד הישות (the entity) וקיימות פרשנויות שונות למילה the entity – המלווה או הלווה. מוסיפה כי במסגרת הפנייה מוסבר כי יש לכך משמעות רבה מאחר שהמלווה עוסק במתן הלוואות ולכן הריבית שהוא צופה לקבל היא שונה מהריבית שהלווה (שאינו עוסק במתן הלוואות) יצפה לשלם והתוצאה של בחינה זו עשויה להשליך על הצורך בהפרדת הנגזר המשובץ. מציינת כי השאלה היא כיצד בישראל מבוצעת הבחינה.

23. המשתתף מציין כי הבחינה בפרקטיקה היא בחינה איכותנית כלכלית. מוסיף כי לעניין ההבחנה שבוצעה בפנייה – בין אם המנגנון נועד לספק פיצוי למלווה או ללווה – הפרקטיקה בישראל היא בחינת המהות כלומר אם הפיצוי הוא ביחס לריבית שוק כלשהי, ההתייחסות היא כפיצוי הולם ואין הפרדה של נגזר. מוסיף כי בהסכם הלוואה עם בנק, הבנק דואג שבמקרה של פירעון מוקדם הוא יוכל להעמיד הלוואות בתנאי השוק באותו מועד (הפנייה לריבית פריים). מציין כי בשטרי נאמנות של אגרות חוב, ההסתכלות היא יותר מצד החברה.

24. חבר הוועדה האחר מציין כי עצם הפנייה לריבית שוק משמעותה היא ריבית של המלווה.

25. המשתתף האחר מציין כי עשויים להיות פערים משמעותיים. מסכים עם חבר הוועדה האחר שמדובר על פיצוי למלווה.

26. חבר הוועדה האחר מציין כי קיים קושי לזהות את הריבית של המלווה. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ההנחה היא שריבית השוק היא הריבית של המלווה.

27. חבר הוועדה האחר מציין כי PWC שינתה בספר הנחיות היישום שלה את המילה "entity" למילה "the lender", כלומר הכניסה לספר את הפרשנות שלה להוראה האמורה. מסכים עם המשתתף שמבוצעת בחינה של המהות הכלכלית של מנגנון הפיצוי.

28. המשתתף האחר מציין כי הסוגיה היא לשונית – מה הפרשנות של המונח "the entity" בסעיף האמור. מציין כי בדרך כלל המילה entity מייצגת את הישות המדווחת, שבמקרה המתואר היא הלווה. מסכים עם חבר הוועדה האחר שהכוונה ככל הנראה היתה לישות המלווה וכי הפרקטיקה בוחנת את הפיצוי לפי ריבית של הגוף המלווה.

29. היו"ר שואל אם נדרשת הפרדה של הנגזר המשובץ בהנחה שהפרשנות היא שיש לבחון אם הפיצוי הוא הולם מבחינת המלווה. המשתתף משיב כי הפיצוי בדרך כלל ישווה בין הריבית החוזית (קבועה או משתנה) לריבית שוק כלשהי. חבר הוועדה האחר מוסיף כי לא נדרשת הפרדה אם הפיצוי מפצה את המלווה על ההפסד הצפוי כתוצאה מהפירעון המוקדם ומציין כי במרבית המקרים לא מבוצעת הפרדה.

30. המשתתף האחר מציין כי נדרשת בחינה אם אכן הפיצוי מפצה את המלווה על ההפסד הצפוי וייתכנו מקרים בהם הפיצוי לא יהיה הולם ותידרש הפרדה.

31. חבר הוועדה הנוסף מציין כי הפרשנות היא שיש לבחון את המהות הכלכלית ואם הפיצוי הוא בגובה פערי הריביות בין הריבית החוזית לבין ריבית שוק לא מבוצעת הפרדה של נגזר משובץ. בדעה כי יש בכך הגיון.

32. המשתתף האחר מציין כי ייתכן שהלווה רוצה אופציה לפירעון מוקדם שאינה עונה על התנאי האמור בסעיף והלווה מוכן לשלם תוספת מסוימת בריבית של ההלוואה ובמקרה כזה תיידרש הפרדה של נגזר משובץ.

33. המשתתף מציין כי במשכנתא בריבית משתנה, לדוגמה פריים, אין למעשה קנס על פער ריביות. מוסיף כי במשכנתא בריבית קבועה, אם הריבית בשוק גבוהה יותר, הבנק לא ישלם ללווה את פער הריבית אך אם הריבית בשוק נמוכה יותר, הבנק ידרוש מהלווה את פער הריביות. מוסיף כי בשטרי נאמנות של אגרות חוב קיימות בדרך כלל שתיים או שלוש חלופות לגבי הקנס בעת פירעון מוקדם, לפי הגבוה מביניהן. מוסיף כי אחת החלופות היא בדרך כלל חלופה כלכלית בהשוואה לריבית שוק. מציין כי גם אם החלופות האחרות אינן מקיימות את התנאי בסעיף והן גרועות יותר, החברות טוענות ששווי הנגזר הוא אפס ולכן אין למעשה הפרדה. בדעה כי אין להתייחס לכך בתשובה ל-IFRIC.

34. היו"ר מסכם כי בפרקטיקה בישראל מבוצעת בחינה של המהות הכלכלית של מנגנון הפיצוי בעת פירעון מוקדם, כלומר הבחינה היא מנקודת מבט המלווה.

דיון בהצעה לתקן חשבונאות מספר 46 מכשירים פיננסיים: הכרה, מדידה וגילוי

35. היו"ר מבקש מצדיק להמשיך בהערות הצוות לגבי ההצעה לתקן חשבונאות מספר 46 (להלן- ההצעה לתקן). צדיק מציין כי ההצעה לתקן טרם תוקנה בגין ההחלטה האחרונה שהתקבלה בוועדה המקצועית לגבי הפרדת מדידת נכסים והתחייבויות פיננסיים ומדידת

התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת, אלא אם כן סעיף קטן דורש מדידה בדרך אחרת. מציינת כי מדובר על שינוי משמעותי מאוד בהצעה לתקן.

36. צדיק מציינת כי סעיף 12 קובע "בחינה מחדש של מכשיר פיננסי שסווג בהכרה לראשונה בהתאם לסעיפים 5-7 תתרחש רק כאשר התנאים החוזיים מתוקנים באופן שמוביל לגריעה של המכשיר הפיננסי." מוסיפה כי המשתתף העיר בעת הדיונים כי אם מבוצעת גריעה של המכשיר הפיננסי, אין המדובר בבחינה מחדש, אלא בבחינה ראשונה של המכשיר החדש. מציינת כי גם הצוות היה בדעה כי הניסוח אינו טוב. מוסיפה כי הצוות הציע לשנות את המילים "באופן שמוביל לגריעה" למילים "מתוקנים באופן מהותי" או להשתמש בניסוח מהתקן האנגלי לפיו "מרגע שנקבע הסיווג של מכשיר פיננסי בהכרה לראשונה, לא נדרשת בחינה מחדש במועדי דיווח עוקבים, אלא אם כן בוצע תיקון (מהותי) של התנאים החוזיים." שואלת אם הניסוח מוקבל על הנוכחים.

37. המשתתף מסכים לניסוח המוצע. מוסיף כי הן בהחלפת מכשירים פיננסיים בעלי תנאים שונים באופן משמעותי והן בשינוי תנאים מהותי מוכר מכשיר פיננסי חדש. חבר ועדה חמישי מסכים לניסוח המוצע.

38. חבר הוועדה מציין כי בפרקטיקה אכן מיושמת הגישה שההוראות לגבי שינוי תנאים מהותי בהתחייבות מיושמות על דרך האנלוגיה גם לנכס, אך אין בהצעה לתקן קביעה כי שינוי תנאים מהותי בנכס פיננסי מוביל לגריעה ולהכרה בנכס פיננסי חדש. המשתתף מסכים.

39. צדיק מציינת כי הנקודה השנייה שהצוות העלה היא שההצעה לתקן אינה קובעת מתי שינוי תנאים בנכס פיננסי מוביל לגריעה. חבר הוועדה מציין כי המשמעות היא שבידי החברות קיים שיקול דעת אם נדרשת גריעה והכרה במכשיר פיננסי חדש. מציין כי ב-IFRS 9 קיימת דוגמה שחל שינוי של 30% מהתזרים של הנכס הפיננסי והדוגמה אינה קובעת שמדובר על שינוי תנאים מהותי ואין הסבר מדוע. מוסיף כי בהתאם לדוגמה ייתכן הבדל בין שינוי תנאים מהותי בנכס פיננסי לעומת שינוי תנאים מהותי בהתחייבות פיננסית והדבר מאפשר שיקול דעת נרחב יותר לחברות. מוסיף כי קיימת גם עמדה שההוראות לגבי שינוי תנאים של התחייבות פיננסית מיושמות על דרך האנלוגיה.

40. המשתתף מסכים ומציין כי שינוי תנאים בצד הנכסים מבוצע לעיתים קרובות בעקבות קשיים של הלווה ולכן הטיפול החשבונאי הנדרש הוא במישור של הפסדי אשראי. מציע בדומה ל-IFRS לא להתייחס גם בהצעה לתקן לנושא ולהשאיר שיקול דעת. חבר הוועדה החמישי מציין כי בהתאם לנוסח הסעיף תבצע בחינה מחדש ובחינה מחדש זו מאפשרת את שיקול הדעת.

41. המשתתף מציין כי בצד הנכסים גם אם היה שינוי תנאים שהוא מהותי, קיים שיקול דעת אם לטפל בכך כגריעה והכרה בנכס פיננסי חדש.

42. חבר הוועדה מוסיף כי החלטה כזו תואמת את ההחלטה הכללית שהתקבלה לגבי ההצעה לתקן לפיה אין להגביל את שיקול הדעת של חברות מעבר להגבלות הקיימות בתקינה הבינלאומית.
43. המשתתף האחר בדעה כי הסעיף לא ברור במקרה שבו המסקנה היא ששינוי התנאים לא היה מהותי. בדעה שבמקרה כזה אין לבצע בחינה מחדש לנכס הפיננסי. בדעה כי נדרשת המילה "מהותי" המופיעה בסוגריים כדי שלא כל שינוי, אפילו הקטן ביותר, יאפשר בחינה מחדש של הנכס הפיננסי.
44. צדיק שואלת אם ההחלטה היא לאמץ את הנוסח האנגלי בתוספת המילה "מהותי" כלהלן: "מרגע שנקבע הסיווג של מכשיר פיננסי בהכרה לראשונה, לא נדרשת בחינה מחדש במועדי דיווח עוקבים, אלא אם כן בוצע תיקון מהותי של התנאים החוזיים."
45. המשתתף שואל אם ברור שלא מבוצעת בחינה מחדש גם כאשר חברה השקיעה בסדרה מסוימת של אג"ח והחברה המנפיקה מחליפה את הסדרה, אך התנאים נותרים דומים, כלומר אין המדובר בשינוי תנאים מהותי. בדעה כי למרות שמבחינה משפטית המכשיר הוחלף, מבחינה כלכלית מדובר באותו מכשיר. בדעה שיש לוודא שלא ישתמע שאם משפטית מדובר במכשיר חדש, אז בכל מקרה מדובר בגריעה ובהכרה במכשיר חדש. היו"ר בדעה כי לא משתמע כך מהנוסח. המשתתף מציין כי הכלל ב-IFRS 9 הוא שאין הבדל אם בוצע תיקון תנאים של אותו מכשיר או אם בוצעה החלפה של מכשיר במכשיר. מוסיף כי יש לוודא שכך גם יובן מהנוסח בהצעה לתקן מאחר שניתן לטעון כי המילה "תיקון" מתייחסת רק לתיקון של המכשיר הקיים ולא להחלפת מכשירים (לדוגמה החלפת סדרה). מציין כי לגבי צד ההתחייבות, ההצעה לתקן מציינת זאת במפורש.
46. חבר הוועדה החמישי מציין כי הנכס החדש יהיה דומה מאוד לנכס הקיים. המשתתף האחר מציין כי יש להשתמש בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי.
47. היו"ר מבקש מחברי הוועדה להצביע לגבי הנוסח שציננה צדיק בסעיף 44. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה החמישי מאשרים.
48. חבר הוועדה הרביעי שואל אם בצד ההתחייבויות מדובר על תיקון מהותי או משמעותי. בדעה כי נדרש שימוש באותו מונח לגבי צד הנכסים ולגבי צד ההתחייבויות. צדיק משיבה כי לגבי צד ההתחייבות מופיע המונח "תיקון משמעותי". חבר הוועדה הרביעי מציע להשתמש באותו מונח. מוסכם על הנוכחים.
49. צדיק מציינת כי סעיף 24 לא קיים ב-IFRS for SME אך נוסף מ-IFRS 9. מוסיפה כי הסעיף מאפשר לחברה לייעד לשווי הוגן דרך רווח או הפסד מכשיר חוב, מחויבות לקבלת הלוואה או מחויבות למתן הלוואה (אמורים להימדד בעלות או בעלות מופחתת). מוסיפה כי

חלק מחברי הצוות היה בדעה שמדובר על אפשרות מיותרת שמכבידה על התקן לאור סבירות אפסית לשימוש בסעיף על ידי חברות פרטיות וחלק אחר של הצוות היה בדעה שאין בכך הכבדה מאחר שמדובר על אפשרות בחירה.

50. חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה החמישי בדעה שמדובר על חלופה ואין למנוע אותה מהחברות הפרטיות.

51. היו"ר מסכם כי לאור עמדת חברי הוועדה הסעיף לא יושמט.

52. צדיק מציינת כי סעיף 29 קובע, בין היתר "לגבי נכסים פיננסיים בריבית משתנה והתחייבויות פיננסיות בריבית משתנה, שיעור ריבית השוק או מדד של אינפלציה מחירים כלליים עשויים לשמש בעת אמידת תזרימי מזומנים חוזיים". מוסיפה כי סעיף 33 קובע כי "לגבי נכסים פיננסיים בריבית משתנה והתחייבויות פיננסיות בריבית משתנה, אמידה מחדש תקופתית של תזרימי המזומנים, על מנת לשקף שינויים בשיעורי ריבית שוק או במדד של אינפלציה מחירים כלליים משנה את שיעור הריבית האפקטיבי." מציינת כי ההתייחסות למדד של אינפלציה מחירים כלליים לקוחה מהתקן האנגלי. מציינת כי המשמעות היא יישום ההוראות שהיו כלולות בעבר בסעיף 7 AG ב-39 IAS, בעוד שהיישום בפרקטיקה הוא בעיקרו מבוסס על ההוראות שהיו כלולות בעבר ב-8 AG (סעיף 5.4.8 ב-IFRS 9).

53. חבר הוועדה האחר מציין כי בפנייה שבוצעה ל-IFRIC נטען כי ניתן להבין את 7 AG בשלוש דרכים שונות.

54. צדיק מציינת כי הצוות בדעה כי לא ברור מה עמדת הוועדה המקצועית לגבי מדידת מכשירים פיננסיים צמודי מדד – האם נדרש תיקון של שיעור הריבית האפקטיבי או זקיפה לרווח או הפסד.

55. חבר הוועדה מציין כי מכיר חברות שמיישמות את 8 AG ובדעה כי אין להגביל את היישום רק ל-7 AG. בדעה שיש להוריד את ההתייחסות לאינפלציה מחירים כלליים. צדיק בדעה כי בתקינה הישראלית לא רצוי להתעלם מנושא ההצמדה למדד. מוסיפה כי אם קיימות מספר חלופות ניתן לכתוב אותן במסגרת התקן וניתן אף לציין חלופה מועדפת אם קיימת חלופה כזו. מוסיפה כי מדובר על נושא נפוץ בישראל. חבר הוועדה אינו מתנגד. מציין כי לחברות ציבוריות יש לפחות שתי חלופות ולכן אין להגביל את החברות הפרטיות.

56. חבר הוועדה הנוסף בדעה שבמקרה זה יש לצמצם את החלופות משיקולי עלות תועלת (לעומת המקרה של חלופת ייעוד לשווי הוגן דרך רווח או הפסד). בדעה כי יישום 7 AG תוך עדכון שיעור הריבית האפקטיבי הוא מורכב וניתן לפשט את הטיפול החשבונאי לחברות הפרטיות ולדרוש יישום של 8 AG.

57. חבר צוות³ מציין כי מחיקת המילים "אינפלציית מחירים כלליים" נדרשת בכל מקרה. מוסיף כי בהתאם ל-IFRS קיימות שלוש חלופות ומרבית החברות אינן מיישמות את AG7 או את AG 8 אלא משתמשות במדד בפועל (ולא במדד הצפוי). מציין כי אפשרות אחת היא למחוק את המילים "אינפלציית מחירים כלליים" ואפשרות שנייה היא למחוק את המילים "אינפלציית מחירים כלליים" ולהוסיף סעיף לגבי הטיפול במכשירים צמודי מדד אשר כלל הנראה יאפשר שימוש במדד בפועל.
58. חבר הוועדה האחר מציין כי בפרקטיקה אכן נעשה שימוש במדד בפועל וניתן היה להבין כי זו אחת השיטות שה-IFRIC המליץ עליהן (לפני כ-14 שנה) וגם הרגולטור הסכים ליישום שיטה זו. שואל אם הוועדה המקצועית מעוניינת לכתוב זאת במסגרת ההצעה לתקן. מסכים שהנושא נפוץ בישראל ונדרשת התייחסות. מציע להוריד את המילים "אינפלציית מחירים כלליים" בסעיף 33 ולהשאיר מילים אלה רק בסעיף 29. בדעה כי מדובר על פתרון פרקטי שיאפשר הצמדה של המכשירים הפיננסיים לפי המדד בפועל.
59. היו"ר שואל מי תומך בהצעת חבר הוועדה האחר. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה החמישי מסכימים.
60. צדיק מציינת כי סעיף 35 מתייחס לשינוי תנאים שאינו מוביל לגריעה של הנכס הפיננסי ואשר דורש קביעה מחדש של העלות המופחתת של הנכס. מוסיפה כי הצוות שאל אם אין להחיל את הסעיף גם על התחייבות פיננסית.
61. חבר הוועדה מציין כי בהצעה לתקן יש התייחסות לשינוי תנאים מהותי ולא מהותי לגבי התחייבות פיננסית בסעיף 34. צדיק מציינת כי הסעיף מתייחס לעדכון האומדנים ולצורך בהתאמת הערך בספרים של הנכס או ההתחייבות כתוצאה מעדכון האומדנים.
62. חבר הוועדה מוסיף כי התקיים דיון ב-IFRIC לגבי הסעיף המקביל ב-IFRS 9 ובדיון נקבע שסעיף זה חל על שינוי תנאים לא מהותי בהתחייבות פיננסית. מציין כי לכאורה סעיפים 34 ו-35 שניהם חלים על שינוי תנאים וב-IFRS 9 בסעיף המקביל לסעיף 34 יש החרגה לגבי שינוי תנאים הנובע מסעיף 35. מציע לתקן את המשפט הראשון בסעיף 34 כלהלן: "אם ישות מעדכנת את האומדנים שלה לגבי תשלומים או תקבולים (מלבד תיקונים בהתאם לסעיף 35)".
63. חבר הוועדה מציין כי סעיף 35 מתייחס לשינוי תנאים שנובע במקרים רבים מהפסדי אשראי וסימנים לירידת ערך. מוסיף כי בסעיף 37(ב) במסגרת סימנים לירידת ערך נכלל סימן "הנושה, מטעמים כלכליים או משפטיים הקשורים בקשיים פיננסיים של בעל החוב, מעניק לבעל החוב הקלה, שלא היתה נשקלת על ידי הנושה בנסיבות אחרות." בדעה כי סעיף 35 רלוונטי רק לגבי נכס פיננסי ולא לגבי התחייבות פיננסית.

³ ההתייחסות לחבר או חברת צוות מכשירים פיננסיים

64. היו"ר שואל אם יש עמדה אחרת. הנוכחים אינם מביעים עמדה אחרת.
65. היו"ר מסכם כי סעיף 35 יחול רק על נכס פיננסי ובסעיף 34 יוספו סוגריים "(מלבד תיקונים בהתאם לסעיף 35)".
66. צדיק מציינת כי בסעיף 37 יש התייחסות לסימנים לירידת ערך וקיימת שאלת ניסוח במשפט השני. מצטטת את הנוסח המוצע "יתכן ולא ניתן לזהות אירוע יחיד ומבודד שגרם לירידת הערך, אלא יתכן שהשפעה משולבת של מספר אירועים גרמה לירידת הערך. הפסדים חזויים כתוצאה מאירועים עתידיים אינם מוכרים." מציינת כי הניסוח המקורי הוא "יתכן ולא ניתן לזהות אירוע יחיד ומבודד שגרם לירידת הערך. לחלופין יתכן והשפעה משולבת של מספר אירועים גרמה לירידת הערך. הפסדים חזויים כתוצאה מאירועים עתידיים, ללא קשר עד כמה הם סבירים, אינם מוכרים."
67. חבר הוועדה החמישי מסכים לניסוח המוצע. היו"ר מסכם כי הניסוח המוצע על ידי הצוות התקבל.
68. צדיק מציינת כי סעיפים 54-56 עוסקים בנכס פיננסי או בהתחייבות פיננסית שהצד שכנגד הוא הבעלים. מוסיפה כי לגבי מכשירים פיננסיים כאלה שאינם נושאים ריבית התקיים דיון בוועדה המקצועית אם נדרשת הכרה בריבית רעיונית וההחלטה היתה שאין להתייחס בתקן לנושא זה. מציינת כי הצוות העיר שאי התייחסות לנושא של ריבית רעיונית במסגרת התקן במצב בו ישנן הנחיות ספציפיות לגבי מכשירים פיננסיים מול הבעלים (בשונה מהתקן הבינלאומי שאין התייחסות) עלולה ליצור בלבול בקרב המשתמשים. מוסיפה כי אם ההחלטה תהיה כי נדרשת הכרה בריבית רעיונית כנגד קרן הון, כדאי לכתוב זאת במפורש במסגרת התקן ואם ההחלטה תהיה כי במקרה של התחייבויות פיננסיות מול הבעלים הניתנות לפירעון לפי דרישה (אשר מוכרות בערך מלא) התקן מאפשר בחירת מדיניות חשבונאית בין הכרה בריבית רעיונית לבין אי הכרה בריבית רעיונית, כדאי לציין זאת במסגרת התקן.
69. חבר הוועדה הנוסף שואל אם מדובר רק על הלוואות שעומדות לפירעון לפי דרישה. צדיק משיבה בחיוב.
70. חבר הוועדה הרביעי מציין כי ההחלטה לא להתייחס נבעה מכך שהתקן אינו עוסק בעיקרו בעסקאות עם בעלי שליטה אלא במכשירים פיננסיים והתייחסות לנושא הריבית הרעיונית תדרוש התייחסות רחבה יותר.
71. חבר הוועדה האחר מציין כי סעיפים 51-53 עוסקים במכשירים פיננסיים מול הבעלים. שואל אם הכוונה היא לכל הלוואה שניתנה או שהתקבלה מהבעלים או רק לגבי התחייבויות פיננסיות שעומדות לפירעון לפי דרישה. צדיק משיבה כי רק לגבי התחייבויות פיננסיות שעומדות לפירעון לפי דרישה.

72. חבר הוועדה האחר בדעה שאין להתייחס לכך בהצעה לתקן. חבר הוועדה הרביעי מסכים ומציין כי כל קביעה עשויה לסתור את ההוראות האחרות בתקן. חבר הוועדה בדעה כי התקיים דיון ארוך והוחלט שלא לקבוע.

73. חבר הוועדה הנוסף בדעה שחברות פרטיות יקבעו שכל הלוואותיהן מהבעלים הן הלוואות לפי דרישה ובכך ימנעו מהכרה בהוצאות ריבית. המשתתף מציין כי בכל הלוואה ללא מועד פירעון מבוצעת בדיקה אם ההלוואה ניתנת לפירעון לפי דרישה באופן מידי או שההלוואה אינה ניתנת לפירעון ומדובר בהון. חבר הוועדה הנוסף מציין כי מדובר על הלוואות שבהן בעל השליטה יכול לדרוש פירעון אחת לשנה ואם הוא לא דורש פירעון, הוא מאריך את תקופת ההלוואה בשנה.

74. המשתתף מציין כי בפרקטיקה חברות מעוניינות שההלוואות יוצגו בזמן ארוך ושלא יוכרו הוצאות ריבית. בדעה כי אין אפשרות כזו. מוסיף כי אם נקבע שמועד הפירעון הוא לא לפני עוד שנה ההלוואה תוצג בזמן ארוך. מציין כי במקרה כזה יש לצבור הוצאות ריבית רעיונית לשנה. מוסיף כי מקרה אחר הוא כאשר ההלוואה עומדת לפירעון לפי דרישה של בעל השליטה, ההלוואה תוצג בזמן קצר ובמקרה כזה אין חובה להכיר בהוצאות ריבית רעיונית.

75. המשתתף האחר שואל אם ניתן להכיר בהוצאות ריבית רעיונית כנגד ההון במקרה זה. המשתתף בדעה כי מדובר על בחירת מדיניות חשבונאית. חבר הוועדה האחר מסכים ומציין כי ניתן להכיר בהוצאות ריבית רעיונית מכוח אנלוגיה מתקנים אחרים.

76. היו"ר שואל אם חבר הוועדה הנוסף מסכים שלא לקבוע עמדה. חבר הוועדה הנוסף מסכים.

77. צדיק מציינת כי סעיף 63 לקוח מה-IFRS for SME כלהלן "אם לווה ומלווה קיימים מחליפים מכשירים פיננסיים, בעלי תנאים שונים באופן מהותי, השויות יטפלו בעסקה כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה. בדומה, ישות תטפל בתיקון משמעותי של התנאים של התחייבות פיננסית קיימת או של חלק ממנה (בין אם ניתן לייחס את השינוי לקשיים כספיים של הלווה ובין אם לא) כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה." מוסיפה כי הניסוח בעייתי שכן הוא מתייחס הן ללווה והן למלווה, כלומר הן להתחייבות הפיננסית והן לנכס הפיננסי. מציינת כי הצוות הציע לאמץ את הניסוח של IFRS 9. שואלת אם הנוכחים תומכים באימוץ הנוסח של IFRS 9 כלהלן: "החלפה של מכשירי חוב, בעלי תנאים שונים באופן מהותי, בין לווה לבין מלווה קיימים תטופל כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה. בדומה, תיקון משמעותי של התנאים של התחייבות פיננסית קיימת או של חלק ממנה (בין אם ניתן לייחס את התיקון לקשיים כספיים של הלווה ובין אם לא) יטופל כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה."

78. חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה החמישי והמשתתף מסכימים.

79. צדיק מציינת כי הסוגיה השנייה היא התרגום השונה של שני מונחים קרובים - substantially different שמתורגם שונים באופן מהותי לבין substantial amendment שמתורגם תיקון משמעותי. מציינת כי תרגום של substantially כבאופן משמעותי הוא בעייתי שכן נעשה שימוש במונח זה לצורך גריעת נכס כאשר הועברו באופן מהותי כל הזכויות. מציעה להוסיף בסוגריים את המונחים באנגלית.
80. חבר הוועדה הרביעי שואל אם היתה מהות בשוני בתרגום. צדיק משיבה כי מאחר שהתרגום של מונחים נעשה באופן רוחבי המונח substantially מתורגם כבאופן מהותי ולעומת זאת substantial מתאים יותר כמשמעותי.
81. חבר הוועדה החמישי שואל אם ניתן לתקן רק בהצעה לתקן ל"מהותי". חבר הוועדה הרביעי בדעה שיש לתקן בשני המקומות ל"משמעותי". צדיק מציינת כי יצירת הבדל מול IFRS 9 עשויה לעורר תהיות לגבי ההבדל בתרגום ואם יש מהות להבדל זה. חבר הוועדה החמישי בדעה שניתן לתקן גם ב-IFRS 9.
82. חבר הוועדה החמישי מציין כי אם יוחלט לא לתקן את התרגום אז הפתרון של צדיק מתאים. בדעה כי פתרון טוב יותר הוא לתקן את התרגום למהותי.
83. היו"ר מעדיף את הפתרון של צדיק.
84. חבר הוועדה הרביעי מציין כי ממילא ההצעה לתקן אינה בהתאם ל-IFRS 9 בכל המובנים והתייחסות באופן שונה לתיקון תנאים או להחלפה אינה מתאימה. מעדיף לתקן את התרגום למשמעותי בשתי התייחסויות. מציין כי בתקינה הבינלאומית יש הגדרה למונח מהותי וההגדרה היא אחרת והיא לצרכים שונים. מוסיף כי למונח משמעותי אין הגדרה בתקינה הבינלאומית ולכן משמעותי מתאים יותר ומאפשר שיקול דעת. מבהיר כי מציע לתקן בהצעה לתקן בלבד ולא בתרגום של IFRS 9 (שזה תיקון משמעותי ורוחבי).
85. המשתתף האחר מציין כי אמנם ההצעה לתקן אינה קובעת הגדרה, אך בסעיף 64 יש מבחן פרקטי לאופן ביצוע הבחינה – מבחן 10%, מבלי להתייחס כרגע לתנאים איכותיים (ההערה הבאה של הצוות).
86. חבר הוועדה הרביעי מציין כי התייחסות כוללת גם בחינה איכותית ולא רק כמותית ואינה בהתאם להגדרת "מהותי" של התקינה הבינלאומית.
87. היו"ר תומך בהצעת צדיק להוסיף את המונחים האנגלית בסוגריים. חבר הוועדה וחבר הוועדה האחר תומכים אף הם. חבר הוועדה החמישי מוכן לקבל הצעה זו. בדעה שיש לשקול תיקון התרגום בעתיד הקרוב.
88. היו"ר מסכם כי התרגום יישאר ללא שינוי והמונחים באנגלית יוספו בסוגריים.

89. צדיק מציינת כי סעיף 64 קובע את המבחן לבדיקת תנאים שונים באופן מהותי. מוסיפה כי הצוות היה בדעה שיש להוסיף התייחסות לשינוי בתנאים איכותיים כלהלן "התנאים עשויים להיות שונים באופן מהותי גם אם חל שינוי איכותי בתנאים (לדוגמה, שינוי בתנאי ההצמדה)". שואלת אם התוספת מקובלת.
90. היו"ר שואל מדוע נדרשת המילה איכותי. המשתתף האחר מציין כי לא חל שינוי בתזרימי המזומנים הצפויים של ההתחייבות ולכן לפי מבחן ה-10% התנאים לא יחשבו שונים באופן מהותי, אך החשיפה לסיכונים היא שונה.
91. חבר הוועדה בדעה שאין להוסיף התייחסות זו. מוסיף כי בחברות ציבוריות נעשית בחינה כמותית ואיכותית, אך בספרות המקצועית יש בחירת מדיניות חשבונאית וזאת לאור פרשנות דווקנית של ניסוח הסעיף בתקן. בדעה כי אין להחמיר בדרישות לחברות הפרטיות לעומת החברות הציבוריות.
92. המשתתף האחר בדעה כי לאו דווקא מדובר בהחמרה. חבר הוועדה מציין כי לגישה מדובר על בחירת מדיניות חשבונאית ולא חובה לבחון גם את התנאים האיכותיים.
93. חבר הוועדה האחר מציין כי חברות ציבוריות בוחנות תנאים איכותיים בהתאם להחלטת הרגולטור. מוסיף כי גם שינוי מריבית קבועה לריבית משתנה הוא שינוי בתזרימי המזומנים. המשתתף האחר משיב כי לא בהכרח.
94. חבר הוועדה האחר מסכים עם חבר הוועדה שאין להתייחס לכך ולאפשר בחירת מדיניות חשבונאית.
95. היו"ר שואל אם יש דעת אחרת מזו של חבר הוועדה וחבר הוועדה האחר. חבר הוועדה הנוסף מסכים עם המשתתף האחר שיש להתייחס לכך. בדעה כי אין לכלול את הדוגמה.
96. חבר הוועדה האחר מציין כי בישראל נדרשת בחינה של התנאים האיכותיים, אך יישום הסעיף ב-IFRS בעולם מאפשר למעשה בחירת מדיניות חשבונאית. חבר הוועדה הנוסף מסכים שיש לאפשר בחירת מדיניות חשבונאית.
97. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי שינוי בתנאי ההצמדה הוא שינוי משמעותי של המכשיר (החשיפה לסיכונים) והוא מצב נפוץ בישראל ולכן יש להוסיף את ההתייחסות כולל הדוגמה.
98. היו"ר מצטרף לעמדת חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה הרביעי ומסכם כי תוסף התייחסות לשינוי איכותי בתנאים (לאור רוב של שלושה מול שניים).
99. חבר הוועדה האחר מציין כי אין המדובר בהחמרה לעומת חברות ציבוריות בישראל, אך מדובר בהחמרה לעומת חברות ציבוריות בעולם. שואל אם יש להביא דוגמה של שינוי

בתנאי ההצמדה. מציין כי אם נוספת התייחסות יש להתייחס מהו שינוי איכותי ולא להביא דוגמה ספציפית. חבר הוועדה הנוסף מסכים שאין לכלול דוגמה. חבר הוועדה הרביעי מסכים.

100. היו"ר מסכם שתוסף התייחסות לשינוי איכותי ללא דוגמה.
101. צדיק מציינת כי סעיף 75 עוסק בדרישות גילוי. מציינת כי הסעיף נפתח במילים "ישות תיתן גילוי לתנאים של מכשירים פיננסיים משמעותיים". מציינת כי הצוות הציע להוסיף "או לקבוצות משמעותיות של מכשירים פיננסיים" כדי שניתן יהיה לקבץ מכשירים דומים.
102. חבר הוועדה הרביעי מציין כי משמעות הוספת המילים היא שאם יש מכשיר פיננסי משמעותי יידרש גילוי לתנאיו ואם יש מספר מכשירים פיננסיים שאינם משמעותיים בפני עצמם, אך הקבוצה היא משמעותית יש לתת גילוי לתנאים של המכשירים הפיננסיים בקבוצה במקובץ.
103. היו"ר בדעה כי התייחסות לקבוצות משמעותיות משמעה שאם יש מספר מכשירים פיננסיים משמעותיים שהם דומים, ניתן לספק גילוי מקובץ.
104. חבר הוועדה הרביעי שואל אם דרישות הגילוי ב-IFRS 7 הם למכשיר פיננסי משמעותי או לקבוצה משמעותית. צדיק בדעה שאין הקבלה בדרישות הגילוי.
105. היו"ר מציע להוסיף "ניתן גם לקבץ מספר מכשירים פיננסיים משמעותיים אם הם דומים".
106. צדיק מציינת כי נדרש גילוי ב-IFRS 7 לערכים בספרים לפי קבוצות. המשתתף האחר מציין כי דרישת גילוי מקבילה קיימת בסעיף 74. צדיק מציינת כי גילוי לחשיפה לסיכון אשראי – היא לפי מכשיר או לפי קבוצה.
107. חבר הוועדה הרביעי מסכים לנוסח שהוצע על ידי היו"ר.
108. היו"ר מאחל חג שבועות שמח ונועל את הישיבה.